

[Formanden.]

forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Lån vedr. driftsunderskud, garanti for tilbagebetaling af beboerindskud m. v.),

forslag til lov om ændring af lov om statens bygge- og boligfond og

forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Retsudvalget:

Udtræder: Westergaard Andersen

Ny stedfortræder: Else-Merete Ross.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen): Jeg skal hermed fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker samt forslag til lov om ændring af lov om retten til fotografiske billeder.*

De to store ophavsretlige konventioner, som Danmark er bundet af, nemlig Bernerkonventionen af 1948 til værn for litterære og kunstneriske værker og verdenskonventionen om ophavsret af 1952, er begge blevet revideret på diplomatiske konferencer i Paris i sommeren 1971.

Hensigten med de foreliggende lovforslag er udelukkende at tilpasse den danske lovgivning om ophavsret og fotografiret til de nye konventionstekster, således at konventionerne i deres reviderede skikkelse kan ratificeres af Danmark.

Lovgivningen på disse områder er blevet til gennem samarbejde mellem Finland, Norge, Sverige og Danmark og er i store træk enslydende i de fire lande. Spørgsmålet om, hvilke ændringer der bør foretages i ophavsretsloven og fotografiloven som følge af revisionen af de internationale konventioner, har derfor været genstand for nordiske forhandlinger, først mellem ekspertgrupper fra hvert af de pågældende lande (i Danmark det af ministeriet nedsatte ophavsretsråd) og senere mellem de ministre, der i landene er ansvarlige for ophavsretslovgivningen. Under disse forhandlinger er der stort set opnået enighed, og lovforslag i alt væsentligt svarende til de danske forventes fremsat i Sverige i den nærmeste fremtid og er under forberedelse i Finland og Norge.

De ændringer i loven om ophavsret og i loven om retten til fotografiske billeder, som der herefter stilles forslag om, er få, og deres principielle og praktiske betydning er forholdsvist ringe. Jeg skal dog nævne, at den nye tekst til Bernerkonventionen har muliggjort en mere rimelig formulering af de bestemmelser, der findes i ophavsretslovens § 21 og fotografilovens § 8. Efter disse bestemmelser er det tilladt, at man i reportage om dagsbegivenheder på film eller i radio og fjernsyn medtager korte afsnit af værker eller fotografiske billeder, der fremføres eller vises som led i dagsbegivenheden. Begrænsningen til „korte afsnit“, som har givet anledning til en del vanskeligheder i praksis, men som var nødvendig efter konventionsteksten af 1948, vil nu kunne fjernes. Med hensyn til de øvrige ændringer vil jeg indskrænke mig til at henvise til bemærkningerne til de to lovforslag.

En af regeringerne i Finland, Norge, Sverige og Danmark nedsat komité har i nogen tid arbejdet med en almindelig revision af ophavsretslovgivningen. Det ventes, at denne komité i løbet af foråret eller sommeren 1973 vil afgive en delbetænkning vedrørende nogle af de spørgsmål, der i den senere tid har givet anledning til en del diskussion, nemlig problemerne omkring fotokopieringen i skoler og andre undervisningsinstitutioner af beskyttede værker samt vedrørende optagelsen på bånd af radio- og fjernsynsudsendelser. Det er derfor sandsynligt, at der allerede i folketingsåret 1973-74 igen vil blive fremsat forslag om ændringer i den her omhandlede lovgivning. Når man alligevel har ment allerede nu at burde søge de mindre ændringer gennemført, der er en forudsætning for ratifikationen af de nye konventionstekster, hænger det sammen med det forhold, at disse nye tekster indeholder en række regler, der giver udviklingslandene en vis adgang til oversættelse og reproduktion af beskyttede værker på lempeligere vilkår end dem, som gælder for de øvrige konventionslande, hovedsagelig når det drejer sig om oversættelser eller reproduktioner i undervisningsøjemed. Fra udviklingslandenes side er man stærkt interesseret i, at disse regler hurtigt kan træde i kraft i forhold til så mange lande som muligt. Ud fra dette hensyn har regeringerne i de nordiske lande anset det for ønskeligt, at rati-

[Ministoren for kulturelle anliggender.]

fikationen af de to konventioner finder sted, uden at man afventer den videregående revision af lovgivningen, der er under forbedrelse.

De særlige regler til fordel for udviklingslandene nødvendiggør ikke danske lovændringer, og den rent praktiske betydning af dem i forhold til danske ophavsmænd og forlæggere er begrænset.

Jeg skal endelig nævne, at det under arbejdet med lovrevisonerne har været overvejet tillige at ændre den nuværende § 25 i ophavsretsloven, der tillader forevisning af kunstværker bl. a. i fjernsyn uden kunstnerens samtykke, og uden at forevisningen berettiger til noget vederlag. Det må anses for tvivlsomt, om en regel, der giver fri adgang til at vise kunstværker i fjernsyn, kan anses for forenelig med Bernerkonventionen, og denne tvivl gør sig gældende allerede i forhold til den af Danmark ratificerede konventionstekst af 1948. Dette forhold har de nordiske sagkyndige også gjort opmærksom på. Da der imidlertid ikke er tilvejebragt fuld klarhed over, på hvilken måde bestemmelsen bør ændres, og om de konsekvenser, en eventuel ændring vil få med hensyn til andre af lovens bestemmelser, er der ikke i det foreliggende lovforslag optaget forslag om ændring af § 25. Jeg vil imidlertid forbeholde mig eventuelt senere at fremsætte ændringsforslag om dette spørgsmål.

Jeg anbefaler hermed de to lovforslag til tingets velvillige behandling.

Boligministeren (Helge Nielsen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ekspropriation til boligformål og forslag til lov om ændring af lov om statens bygge- og boligfond.

Der er tale om to lovforslag, der er forbundet med hinanden på den måde, at de begge skal medvirke til at udvide kommunernes adgang til at føre en aktiv jordpolitik.

Gennem adskillige år har folketinget beskæftiget sig med jordspørgsmålet. Den side — eller etape — af dette komplicerede problem, som regeringen vil medvirke til at løse ved de nu fremsatte lovforslag, vedrører kommunernes mulighed for at sikre

tilstedeværelsen af byggegrunde på rette tid og på de rette steder.

Jeg skal i øvrigt med hensyn til baggrunden for de to lovforslag henvide til lovforslagenes bemærkninger.

Jordspørgsmålet forenkles for ofte i den offentlige diskussion til blot at være et spørgsmål om prisen i kroner og øre på jord og byggegrunde. Herved skyder man de mange faktorer, der påvirker grundpriserne, i baggrunden.

Der er ikke alene tale om udbud og efterspørgsel i et frit bevægeligt marked. Grundpriser er påvirket af beliggenheden og af ekspansionsstyrken i det pågældende bysamfund, og grundpriserne influeres af de bygoder, som er til rådighed for dem, der vil bebygge grundene. Jeg skal derfor omtale nogle eksempler på sammenhæng mellem jordproblemet og anden offentlig aktivitet.

Jeg finder for mit vedkommende, at man i formålsparagraffen i by- og landzoneloven har fået anført nogle væsentlige momenter. Der står i § 1, at by- og landzoneloven bl. a. har til formål „at sikre en planmæssig udvikling af bebyggelsen med henblik på en økonomisk hensigtsmæssig investering i bygge- og bymodning, og at bidrage til, at der til enhver tid forefindes et passende udbud af bygge- og bymodnet jord. . .“.

Der er tale om en kombineret planlægningsindsats mellem primærkommunerne og zonelovsmyndighederne. Ved by- og landzonelovens opdeling af hele landets areal i byzoner og landzoner samt sommerhusområder, hvor nye byzoner kommer til eksistens ved de kommunale bygningsvedtægter og byplanvedtægter samt de fælleskommunale byudviklingsplaner, sikres det således, at udbud af grunde sker på baggrund af en samlet planlægning. Kommunerne har her en afgørende indflydelse på, hvor der kan bygges, og hvor der ikke må bygges. Zonelovsmyndighederne sikrer i dette samspil, at der ikke sker en u hensigtsmæssig byspreddning.

Der er ikke mangel på arealer, der er udlagt til bymæssig bebyggelse som byzoner. Men derimod kan der til visse tider og på visse steder være en vis mangel på bygge- modnede grunde og på byggegrunde, der har adgang til bygoder såsom centre, institutioner og trafikbetjening.